

WERKBOEKJE OVER KLASSETAAL

Klas 1 en 2

Naam: _____

Klas: _____

Over de kracht van woorden

Respect geeft kleur aan je omgeving

Lesmateriaal is ontwikkeld door onderwijsorganisatie | KlasseTaal

Inhoud.

- Om nooit te vergeten. (3)
-
- Verschillende soorten gedrag. (4)
-
- Vormen van gedrag. (5)
-
- Bepaald gedrag of bepaalde woorden kunnen leiden tot. (6)
-
- Soorten regels – sociale normen. (6)
-
- Respect en taal. Vrijheid van meningsuiting. (8)
-
- Songtekst. (11)
-
- Keuzeopdrachten. (12)
-
- De kracht van vriendelijke woorden. (15)
-
- Creatieve opdracht. (16)
-
- Wegstreepuzzel. (18)
-
- Verklaring. (19)

Je eigen verhaal bij een voorwerp en een woord

1. Om nooit te vergeten

‘een voorwerp’

Heb jij iets (van jou persoonlijk) in huis (misschien geërfd) waar een verhaal achter zit? Een voorwerp dat ervoor zorgt dat je een bepaald moment of persoon niet meer vergeet?

Het voorwerp is:

Waaraan herinnert dit voorwerp jou? Schrijf hier je verhaal.

2. Om nooit te vergeten

‘een woord’

Heb jij persoonlijk moeite met een bepaald scheld- of vloekwoord waar een verhaal achter zit? Een woord dat ervoor zorgt dat je een bepaald moment of persoon niet (meer) vergeet?

Het scheld- of vloekwoord is:

Waaraan herinnert dit woord jou? Schrijf hier je verhaal.

Vraag: Hoe wil je dat anderen met jouw persoonlijke verhalen omgaan? Dus met het voorwerp, het woord en die persoon?

Welke overeenkomsten zie je tussen verhaal 1 en verhaal 2?

Informatie over GEDRAG

Wat is gedrag?

Gedrag is een reactie of actie dat je laat zien en/of horen.

Regels, wetten, omstandigheden, normen, waarden en afspraken bepalen of we gedrag wel of niet kunnen doen of accepteren.

1. Verschillende soorten gedrag

- **Bewust of onbewust gedrag**

Wat is bewust gedrag?

Wat is onbewust gedrag?

Geef van elk een voorbeeld:

Bewust gedrag

Onbewust gedrag

- **Openlijk of heimelijk (= verborgen) gedrag**

Wat is openlijk gedrag?

Wat is heimelijk gedrag?

Geef van elk een voorbeeld:

Openlijk gedrag

Heimelijk gedrag

- **Vrijwillig of onvrijwillig gedrag**

Wat is vrijwillig gedrag?

Wat is onvrijwillig gedrag?

Geef van elk een voorbeeld:

Vrijwillig gedrag

Onvrijwillig gedrag

2. Vormen van gedrag

- **Algemeen gedrag (= veelvoorkomend)**

Algemeen gedrag is bijvoorbeeld: _____

- **Ongebruikelijk gedrag (= zonderling/apart)**

Ongebruikelijk gedrag is bijvoorbeeld: _____

- **Aanvaardbaar gedrag**

Aanvaardbaar gedrag is bijvoorbeeld: _____

- **Onaanvaardbaar gedrag**

Onaanvaardbaar gedrag is bijvoorbeeld: _____

3. Bepaald gedrag of bepaalde woorden kunnen leiden tot:

Effect en reactie van mijn gedrag op anderen en mezelf

Vul de ontbrekende woorden in:

Scheldwoord – huilen – excuses – kankerlijer – boos – op mijn taalgebruik gaan letten

Vanmorgen schold ik een klasgenoot uit voor _____. Toen werd hij _____ en begon te _____. Daarna heb ik mijn _____ aangeboden. Vanaf dat moment ben ik beter _____ en heb mezelf voorgenomen om het woord _____ niet meer te gebruiken als _____!

4. Soorten regels (sociale normen)

- **Geschreven regels**

Opdracht: 'geschreven regels' schrijf enkele regels op die de school belangrijk vindt?

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____

Wat vind je van deze schoolregels?

- **Ongeschreven regels**

Leg uit wat ongeschreven regels zijn?

Opdracht: 'ongeschreven regels' – maak de volgende zinnen af!

Tijdens een begrafenis ben je _____

In een Openbare bibliotheek ben je _____

Als iemand doof is scheld je in zijn/haar aanwezigheid niet met _____

Tijdens het gebed _____

Ouderen spreek je aan met _____

In het verkeer houd je je aan de _____

Binnen de school wordt niet _____

Als je ergens voor het eerst komt dan _____

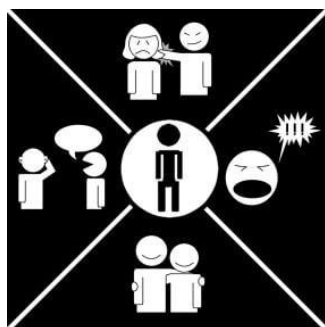
Als je met iemand praat dan _____

Een gast behandel je met _____

Op het schoolplein mag je niet _____

Tijdens een repetitie hoor je niet te _____

Opdracht: 'zichtbaar gedrag' – Beschrijf het gedrag!

Gedrag boven. _____

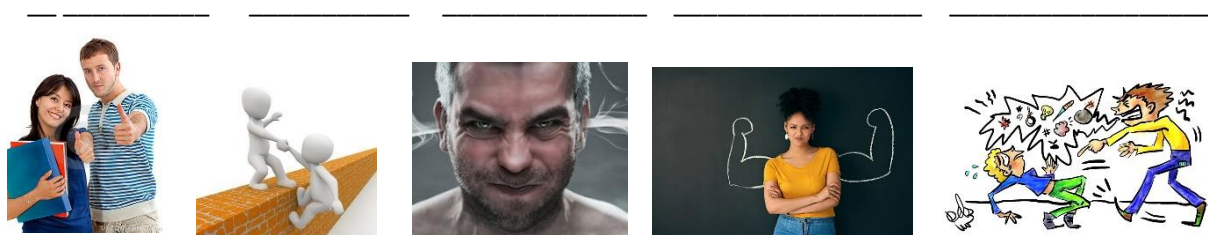
Gedrag rechts. _____

Gedrag links. _____

Gedrag onder. _____

Opdracht. Welk woord hoort bij welk plaatje?

Behulpzaam - Vriendelijk - Stoer - Agressief - Boos

Vraag 1. Wat is je mening over vrijheid van meningsuiting? Zie uitleg kader.

Artikel 7 in eenvoudig Nederlands: In Nederland mag je zeggen en schrijven wat je denkt, zonder daar eerst toestemming voor te vragen. Maar de rechter kan je achteraf wel straffen, als je iets zegt of schrijft dat niet mag volgens een ander artikel van de Grondwet.

Mening:

Vraag 2. **Je mag alles zeggen wat je denkt!** Ben je het hiermee wel of niet eens?

- A. ☐ Mee eens
B. ☐ Niet mee eens

C. Gebruik 2 argumenten vóór of tégen deze stelling!

1.

2.

D. Noem een praktisch voorbeeld om jouw mening te onderbouwen.

Vraag 3. Maak de volgende zin af: **“Onder respect versta ik.....?”**

Vraag 4. Wat heeft het bordje 'kwetsbaar gebied' met ons onderwerp te maken?

Als je alle scheld- en vloekwoorden zou verzamelen, dan ontdek je dat de meeste van deze woorden bij de volgende kwetsbare gebieden horen.

• Geloof	[]	
• Ziekten	[]	
• Handicaps	[]	
• Afkomst	[]	
• Huidskleur	[]	Zet een kruisje [X] bij je voorkeuren!
• Familie	[]	
• Uiterlijk	[]	
• Seksuele geaardheid	[]	
• Geslachtsdelen	[]	

Vraag 5. Welke van deze gebieden vind jij het meest kwetsend. Je kunt meerdere gebieden aankruisen. Geef hieronder aan waarom je deze hebt gekozen. Geef ook bij je keuze voor een gebied een scheld- of vloekwoord aan dat erbij hoort.

Vraag 6. Bedenk bij elke vorm van kwetsen een voorbeeld.

1. Opzettelijk kwetsen

2. Onwetend kwetsen

3. Subtiel (=scherpzinnig/weloverwogen) kwetsen

4. Onvermijdelijk kwetsen

Opdracht. Hoe geef je praktisch inhoud aan respect op school! Bedenk 3 gedragsregels. Doe deze opdracht samen met een andere klasgenoot.

1. _____
2. _____
3. _____

Opdracht. Stel dat jij Nederland mooier mag maken. Drie ideeën van jou worden echt wettelijk vastgelegd en ingevoerd. Je mag:

a. Eén ding veranderen

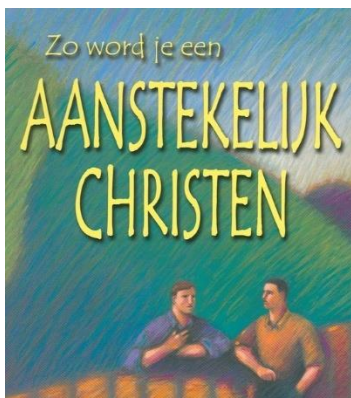
b. Eén ding afschaffen

c. Eén ding invoeren

Opdracht. Welke eigenschappen (deugd= een goede eigenschap die blijkt uit je gedrag) zou volgens jou een christen moeten bezitten. Doe deze opdracht samen met een klasgenoot.

1. _____

2. _____
3. _____
4. _____
5. _____

Songtekst

Krijg toch allemaal de klere. Val voor mij part allemaal dood. Ik heb geen zin om braaf te leren. Ik eindig toch wel in de goot. Kinderen willen niet met me spelen. Noemen me rat en wijzen me na. De enige die me wat kan schelen, die is er nooit, dat is m'n pa.

Lees het couplet van Ciske de Rat en beantwoord de volgende vragen:

1. Welke scheldwoorden worden door Ciske gebruikt?

2. Waar wordt hij zelf mee uitgescholden?

3. Wat zou de reden van zijn boosheid/frustratie kunnen zijn?

4. Wat kunnen redenen zijn, waarom sommige leerlingen worden buitengesloten?

5. Vind je deze redenen eerlijk en begrijpelijk?

6. Wat zou Jezus doen met mensen die buitengesloten worden?

Keuze opdrachten

Vorm groepjes van 4 leerlingen. Kies één van de 3 opdrachten en werk dit als groepje uit.

- Je krijgt 20 minuten voor de opdracht.
- Presenteer jullie resultaat aan de klas.
- Elk groepje krijgt een cijfer of aantekening van de docent.

1. Opstellen respectregels

- 1. Bedenk 5 respectregels waaraan iedere leerling zich in de klas gaat houden.
- 2. Stel de regels vanuit een positieve insteek op. 9 dus niet: in de klas pesten we niet! Maar: in onze klas zijn we natuurlijk en vanzelfsprekend aardig tegen elkaar.)
- 3. Elk groepje presenteert de opgestelde regels en legt uit aan de klas waarom deze belangrijk zijn!
- 4. De klas kiest uit de opgestelde regels de 5 beste regels. Deze worden zichtbaar in het klaslokaal opgehangen en elke leerling krijgt een exemplaar mee! Ondertekend en met de naam erop!

2. Bedenk als groepje 5 slogans waarin de woorden respect en taal voorkomen.

- Hier als een voorbeeld: **Respect. Laat het horen!**

Spelregels:

1. De slogans mogen rijmen maar het hoeft niet.
2. Schrijf ze duidelijk op een A4 papier.
3. Presenteer jullie slogans aan de klas.
4. A.

De slogans worden in de klas of op de gangen opgehangen, zodat ze voor elke leerling zichtbaar zijn geworden.

3. Bedenk in groepjes van 4 een korte rap van 4 of 6 regels.

1. De rap moet gaan over KlasseTaal en Respect.
2. Laat je rap aan de klas horen.

Vragen:

- A. Hoeveel woorden spreken wij gemiddeld per dag? [8000] [12.000] [16.000]
[] [] []
- B. Hoeveel talen worden er wereldwijd gesproken? [3000] [5000] [6000] [7000]
[] [] [] []
- C. Hoeveel streektalen (dialecten) zijn er in Nederland? [67] [167] [267]
[] [] []
- D. Welke mensen spraken als eerste een taal? _____

Opdracht.

Zet een X in het vakje van jouw keuze!

Hé kale!	[] erg	[] niet erg
Slet!	[] erg	[] niet erg
Sukkel!	[] erg	[] niet erg
Homo!	[] erg	[] niet erg
Lomperd!	[] erg	[] niet erg
Mongool!	[] erg	[] niet erg
Topper!	[] erg	[] niet erg
Stuudje!	[] erg	[] niet erg

Opdracht.

Je hebt verschillende soorten taalgebruik. Noem er eens enkele. Hieronder staan al wat voorbeelden.

1. Vriendelijk taalgebruik
2. Stoer taalgebruik
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____
7. _____
8. _____
9. _____
10. _____

Opdracht.

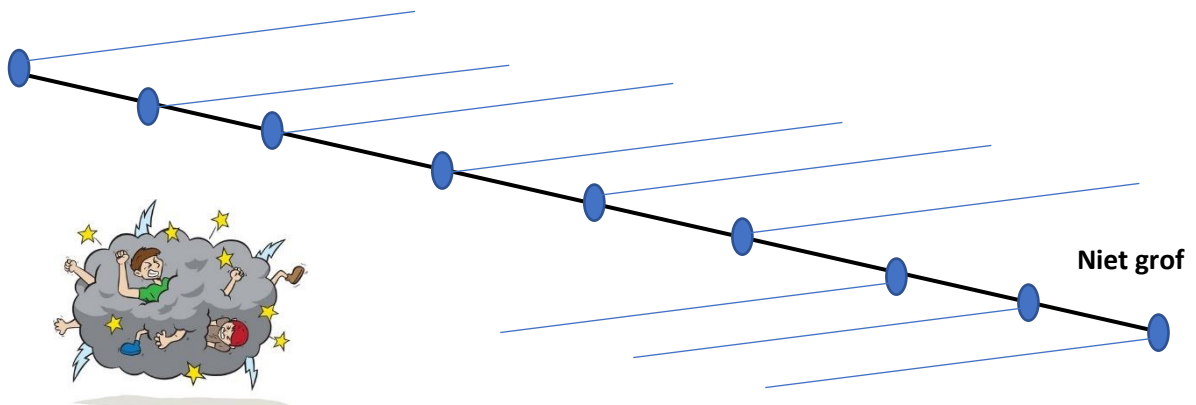
Van grof naar niet grof.

Zet de onderstaande 9 woorden op de lijn van grof naar niet grof. Straks vergelijken we de lijnen van grof naar niet grof met andere klasgenoten. Wat zijn de overeenkomsten en wat de verschillen!

- Kanker
- Kut
- Jezus/gvd
- Hoer
- Tering
- Homo
- Mongool
- Rooie
- Kale

Heel grof

Opdracht.

Bespreek de volgende 4 vragen met een klasgenoot.

1. Welke scheldwoorden worden op jullie school het meeste gebruikt? Maak een Top 3.

1^e _____

2^e _____

3^e _____

2. Welke scheldwoorden moeten volgens jullie kunnen, omdat ze niet erg zijn?

3. Welke scheldwoorden kunnen volgens jullie echt niet!

- _____
- _____
- _____
- _____
- _____

3a. Waarom vinden jullie dat deze scheldwoorden niet kunnen?

4. Welke scheldwoorden moeten volgens jullie ECHT verboden worden!

- _____
- _____
- _____
- _____
- _____

4. De kracht van vriendelijke woorden

Wat is volgens jou de uitwerking van een positief woord of een compliment. Wat doet dit allemaal met de ander? Noem een aantal dingen.

- _____
- _____
- _____
- _____

Opdracht.

- Geef de klasgenoten om je heen eens een welgemeend compliment! Beschrijf na deze complimenten eens wat er allemaal om je heen gebeurde?

- _____
- _____
- _____
- _____

*Dit is dus wat we noemen: **'De kracht van positieve woorden.'** Respect geeft kleur en sfeer aan je omgeving. Dus, waarom kiezen voor negatieve en kwetsende taal, nu we zelf de effecten hebben gezien en ervaren van positieve taal. Dus waar wachten we nog op! Laten we samen bouwen en samenwerken aan een taalvriendelijke school. **Goed voor iedereen!***

Creatieve opdracht:

bond tegen vloeken*

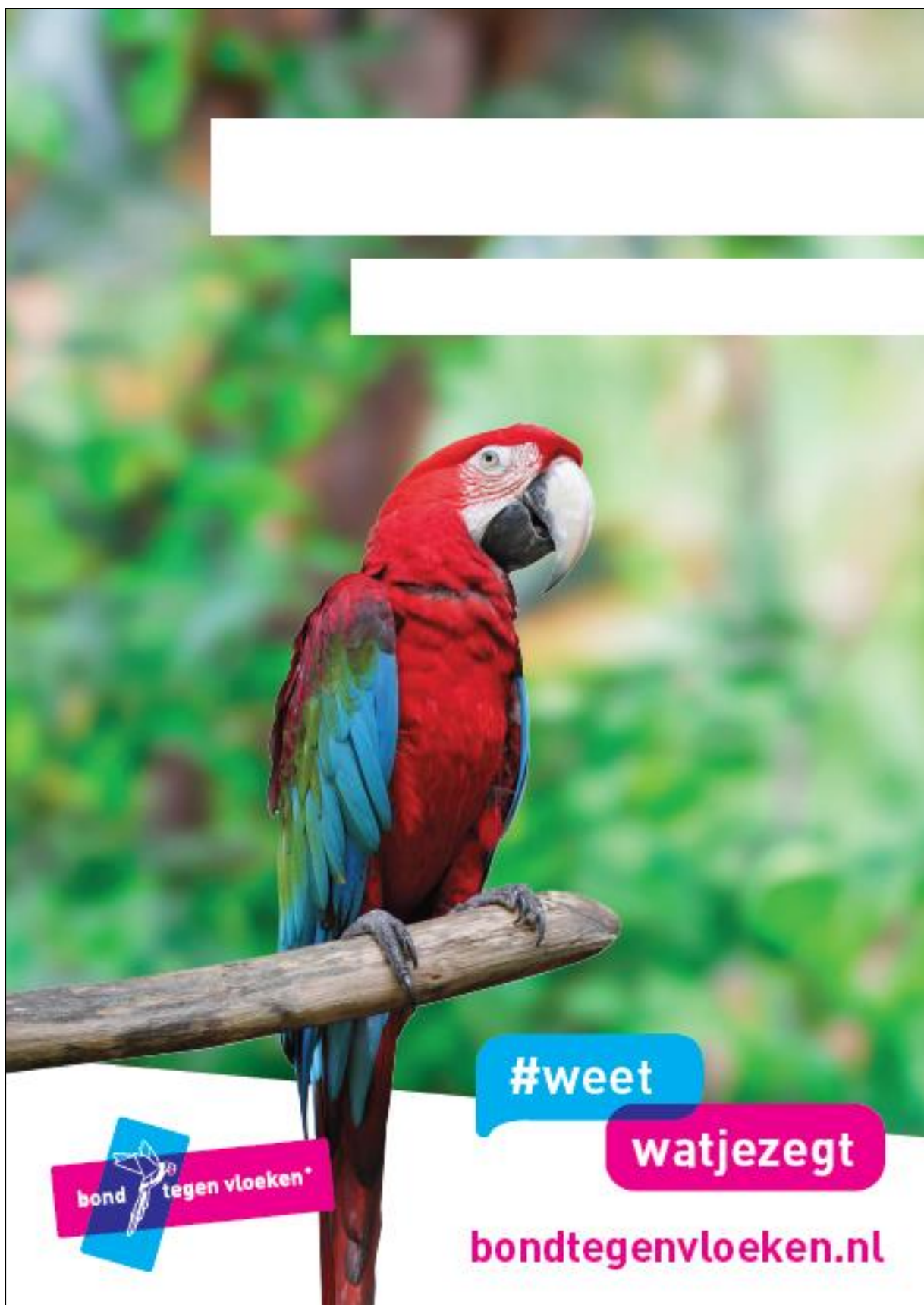
Creatief? De uitdaging:

- Bedenk een mooie slogan
- Schrijf deze in het witte vlak op de poster
- Hang de poster op een zichtbare plaats voor uw raam
- Maak een foto en deel deze op de sociale media

Wanneer u de foto met ons deelt, dingt u mee naar twee vrijkaartjes voor het vogelpark Avi Fauna. Misschien gebruikt de Bond tegen vloeken uw slogan wel in de bewustwordingscampagne die doorlopend in Nederland zichtbaar is. U geeft ons daar door het insturen van de foto toestemming voor. Natuurlijk ontvangt u daarover bericht wanneer u uw gegevens met ons deelt.

Het doel van de Bond tegen vloeken is het goede gebruik van Gods Naam te bevorderen en respectvol met elkaar te spreken. Zo werken wij aan het vergroten van het bewustzijn over taal en respect. Wij doen dat graag samen met u!

..... ✂ Knip de poster uit en ga als klas aan de slag met jullie creatieve slogan. ✂

Wegstreepuzzel

Zet een streep door de gevonden woorden. De overgebleven letters vormen een zin.

K	L	A	S	S	E	T	A	A	L
L	A	C	H	E	N	R		A	E
A	G	R	O	F	E	O	T	R	U
S	T	O	M	G	T	U	A	D	K
S	R	O	F	I	J	W	A	I	S
E	P	R	A	T	E	N	L	G	N
V	L	O	E	K	S	I	E	T	T
R	E	S	P	E	C	T	D	O	M
O	F	T	E	R	I	N	G	!	!
P	I	J	N	K	A	N	K	E	R

Woorden

KlasseTaal	Netjes
Klasse	Trouw
Lachen	Vloek
Respect	Praten
Dom	Stom
Leuk	Taal
Aardig	Grof
Tering	Kanker
Pijn	

Schrijf de overgebleven letters op de stippellijn.

RESPECT! LAAT HET HOREN EN ZIEN!

DOE JE MEE?

JA, IK DOE MEE!

Naam: _____

HANDTEKENING: _____

RESPECT – VERKLARING.

Opdracht. Afspraken met de klas!

Als klas spreken we af dat we elkaar met respect behandelen. Na deze lessenserie weten we inmiddels wat respect in de praktijk is. We gaan 5 regels opstellen als klas. En deze regels gaan we ook echt DOEN! Daar gaan we elkaar aan houden en elkaar op aan spreken als dat nodig is!

Handtekening van elke leerling.

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____
7. _____
8. _____
9. _____
10. _____
11. _____
12. _____
13. _____
14. _____
15. _____
16. _____
17. _____
18. _____
19. _____
20. _____
21. _____
22. _____
23. _____
24. _____
25. _____
26. _____
27. _____
28. _____
29. _____
30. _____
31. _____

Handtekening van de mentor.

Regel 1. _____

Regel 2. _____

Regel 3. _____

Regel 4. _____

Regel 5. _____

Klas: _____

Datum: _____

